

Vergaderjaar 2005–2006

30 475

Regels over de informatie-uitwisseling betreffende ondergrondse netten (Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 8 mei 2006

De vaste commissie voor Economische Zaken¹, belast met het voorbereidend onderzoek naar bovengenoemd wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen. Onder het voorbehoud dat de regering de vragen en opmerkingen in dit verslag afdoende zal beantwoorden, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van het wetsvoorstel genoegzaam voorbereid.

I Algemeen

1.1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie zijn blij met voorliggend wetsvoorstel, dat gevaarlijke situaties bij graafwerkzaamheden voorkomt. Zij hebben met interesse kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. Het is volgens deze leden een goede zaak dat de overheid duidelijke en eendrachtige regels stelt over informatie-uitwisseling bij werkzaamheden aan ondergrondse netten.

Wat zijn de plichten voor de gewone burger? Valt deze ook onder de nieuwe regels? Is het reëel om dat van een burger te verwachten?

De leden van de CDA-fractie vragen naar de doorwerking van wetsvoorstel 29 834 (eigendom van netten) voor het onderhavige wetsvoorstel. Het eerstgenoemde wetsvoorstel is het parlement immers nog niet gepasseerd.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Zij zijn blij dat er nu eindelijk na lange tijd een wetsvoorstel ligt. Er is herhaaldelijk gesproken over de tekortschietende registratie en melding.

De leden van de VVD-fractie hebben kennis genomen van het wetsvoorstel en hebben naar aanleiding hiervan nog een aantal vragen. Het wetsvoorstel heeft tot doel het aantal incidenten met kabels en leidingen te verminderen. Hoe komt de regering tot de conclusie dat er daadwerkelijk sprake is van minder schade door graafwerkzaamheden na invoering van het informatiesysteem voor ondergrondse netten?

¹ Samenstelling:

Leden: Crone (PvdA), Bakker (D66), Hofstra (VVD), De Haan (CDA), voorzitter, Schreijer-Pierik (CDA), ondervoorzitter, Timmermans (PvdA), Vendrik (GL), Ten Hoopen (CDA), Weekers (VVD), Slob (CU), Van As (LPF), Van den Brink (LPF), Kortenhorst (CDA), Hessels (CDA), Van Velzen (SP), Algra (CDA), Aptroot (VVD), Blom (PvdA), Smeets (PvdA), Douma (PvdA), De Krom (VVD), Heemskerk (PvdA), Van Dam (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD), Jonker (CDA), Jungbluth (GL) en Irrgang (SP).
Plv. leden: Tichelaar (PvdA), Dittrich (D66), Örgü (VVD), Van Hijum (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Koenders (PvdA), Duyvendak (GL), Joldersma (CDA), Van Egerschot (VVD), Van der Vlies (SGP), Varela (LPF), Hermans (LPF), Verburg (CDA), Van Vroonhoven-Kok (CDA), vacature algemeen, Atsma (CDA), Blok (VVD), Samsom (PvdA), Van Dijken (PvdA), Van Heteren (PvdA), Snijder-Hazelhoff (VVD), Tjon-A-Ten (PvdA), Waalkens (PvdA), Szabó (VVD), Van Dijk (CDA), Van Gent (GL) en Gerkens (SP).

In de memorie van toelichting staat dat partijen met dit wetsvoorstel en met de door henzelf gemaakte afspraken in de hand elkaar kunnen aanspreken op hun verantwoordelijkheden, zo merken de leden van de VVD-fractie op. Hoe denkt de regering dat dit in de praktijk zal uitwerken? In het wetsvoorstel wordt regelmatig de term «zorgvuldig» gehanteerd. Wat verstaat de regering onder zorgvuldig graven?

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van bovengenoemd wetsvoorstel. Zij hebben op de navolgende punten nog enkele vragen.

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel. Deze leden spreken hun tevredenheid uit over het streven van de regering beschadigingen aan kabels en leidingen waar mogelijk te voorkomen. Het geschatte schadebedrag van 175 miljoen euro biedt voor deze leden voldoende reden tot wettelijk ingrijpen.

1.2. Maatschappelijke kosten en administratieve lasten

De regering spreekt in de memorie van toelichting over de «maatschappelijke kosten», veroorzaakt door graafincidenten. Deze kosten zouden dankzij dit wetsvoorstel aanzienlijk minder groot worden. Kan de regering een indicatie geven van de huidige en toekomstige maatschappelijke kosten als gevolg van graafincidenten, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Deze leden merken op dat het probleem is dat de administratieve lasten in het huidige systeem niet meetellen omdat dit systeem wordt uitgevoerd op basis van vrijwilligheid. Het nieuwe systeem echter zal dan leiden tot extra lasten van € 32 miljoen. Als het oude systeem wél wordt meegerekend, zullen de baten de lasten overstijgen.

Wat zijn de verdere baten van het voorliggende wetsvoorstel? In de systematiek van de berekening van administratieve lasten telt het nu geldende meldingssysteem – vanwege het vrijwillige karakter ervan – niet mee. De administratieve lasten zullen dus ten gevolge van dit wetsvoorstel fors toenemen. Wat betekent dit voor de doelstelling van het ministerie van Economische Zaken op het punt van de administratieve lasten?

De daadwerkelijke kosten, die gemaakt moeten worden bij graafwerkzaamheden blijken niet duidelijk uit het wetsvoorstel, zo stellen de leden van de CDA-fractie. Kan de regering meer inzicht geven in de huidige leges en andere kosten en de toekomstige kosten, zo vragen deze leden.

De regering stelt in de memorie van toelichting dat de kosten, die gemeenten moeten maken om hun rioolstelsel in kaart te brengen, verhaald kunnen worden met het rioolrecht. Welke gevolgen heeft dit, zo vragen de leden van de fractie van het CDA, voor de gemeentelijke lasten voor de burger?

Het is belangrijk dat alle betrokken partijen een beeld krijgen van wat zich in Nederland allemaal in de bodem bevindt. Dat geldt, wat betreft de leden van de fractie van de ChristenUnie, zeker en onvoorwaardelijk voor de toekomstige aanleg van leidingen en netten. De vraag is natuurlijk hoe strikt dit moet worden toegepast op de al aanwezige netten en leidingen. De leden van de fractie van de ChristenUnie denken hierbij met name aan de zogenaamde huisaansluitingen. De netbeheerders voorzien grote problemen bij het digitaal beschikbaar maken van deze gegevens. De

regering speelt hier al op in door een overgangperiode van 8 jaar in te bouwen. Deelt de regering de door de netwerkbedrijven gemaakte inschatting van de kosten van het digitaal beschikbaar maken van de huisaansluitingen van 30 miljoen euro voor de watersector en 150 miljoen euro voor alle netbeheerders gezamenlijk (zie Position Paper netwerkbeheerders, 31 maart 2006), zo vragen deze leden.

Kan worden ingegaan op het bezwaar dat de in het onderzoek van Twijnstra Gudde gedane aannames veel te optimistisch zijn waardoor bij een geringe verandering in de gehanteerde aannames heel andere, negatieve uitkomsten ontstaan waardoor gemeenten, zeker voor het bijhouden van weesleidingen, gecompenseerd zouden moeten worden, zo vragen de leden van de SP-fractie?

1.3. Ligginggegevens

Krachtens artikel 42 moet ook de gewone burger, die onroerend goed in bezit heeft en waarin netten zijn opgenomen (de zogenaamde «huisaansluitingen» e.d.) de ligginggegevens doorgeven. Acht de regering deze plicht uitvoerbaar? Wat betekent dit voor de administratieve lasten voor de burger, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Waarom heeft de regering ervoor gekozen om de ligginggegevens niet vast te leggen in het nieuwe systeem? Is het niet verstandiger om het beheer en het overzicht centraal te organiseren in plaats van het beheer van ligginggegevens door kabel- en leidingbeheerders zelf te laten plaats vinden, zo vragen de leden van de PvdA-fractie?

Wat is het principiële verschil tussen de situatie boven de grond en onder de grond, aangezien boven de grond de overheid wel verantwoordelijk is voor registratie van objecten en infrastructuur? Op welke wijze kan worden gegarandeerd dat de verstrekte ligginggegevens ook correct zijn, aangezien er grote risico's mee gemoeid zijn wanneer dit niet het geval is.

Er zijn organisaties, waaronder de gemeente Rotterdam, die een nauwkeurig, eigen digitaal registratie- en liggingsysteem voor gemeentelijke netwerken hanteren, zo merken de leden van de PvdA-fractie op. Dit nauwkeurige systeem is met name van groot belang vanwege de grote hoeveelheid gevaarlijke stoffen die binnen deze gemeente getransporteerd worden. Het wetsvoorstel zorgt er voor dat dergelijke organisaties verplicht worden om andere, wellicht minder accurate, gegevens te gebruiken vanuit het nieuw te vormen registratiesysteem. Men handelt met dit eigen systeem al in de geest van de nieuwe wetgeving. Het risico bestaat dat een nieuw systeem van het kadaster minder nauwkeurig is dan het systeem dat de gemeente Rotterdam hanteert. Hoe wil de regering hiermee omgaan?

Heeft de regering onderzoek gedaan naar de beschikbare en bruikbare informatie over ondergrondse netten bij decentrale overheden en kan op een bepaalde manier gebruik worden gemaakt van deze gegevens voor de uitvoering van het informatiesysteem voor ondergrondse netten? Kan de regering voorzien in een overgangsregeling die gemeenten (zoals Rotterdam) met betere gegevens dan die in het bezit van de kabel- en leidingbeheerders pas verplicht gebruik te gaan maken van de Kadastergegevens als deze gelijk of beter zijn aan de kwaliteit dan de gegevens bij de gemeente, zo vragen de leden van de VVD-fractie?

Uit artikel 42 en de toelichting daarop blijkt dat ook de gewone burger die onroerend goed in bezit heeft waarin netten zijn opgenomen (de zogenaamde huisaansluitingen) de ligginggegevens moet doorgeven. Kan de regering, gezien de grote administratieve inspanning om alle huisaanslui-

tingen te inventariseren en de beperkte schade in geval van graafschade aan een huisaansluiting, niet veel beter de verplichte melding van huisaansluitingen laten vervallen, zo vragen de leden van de VVD-fractie?

Erkent de regering, zo merken de leden van de VVD-fractie op, dat bepaalde inzage in de ondergrondse netten van bepaalde terreinen in Nederland minder geschikt zijn om opgenomen te worden in een openbaar register gezien bijvoorbeeld een verhoogd veiligheidsrisico, zoals de luchthaven Schiphol? Zo ja, hoe wil de regering de openbaarheid van de ondergrondse netten op deze terreinen vormgeven?

De netbeheerders wijzen er voorts op dat in sommige gevallen geen enkele informatie met betrekking tot de huisaansluitingen beschikbaar is. Daarom vragen de leden van de ChristenUnie-fractie of in dit geval ook aan alle eisen met betrekking tot de informatieverstrekking dient te worden voldaan (artikel 10)?

De eisen betreffende de benodigde informatie zullen strenger zijn voor nieuwe leidingen en netten ten opzichte van de bestaande leidingen en netten. De regering denkt hierbij onder andere aan het opnemen van een dieptecoördinaat. In hoeverre draagt deze specificering van de aan te leveren gegevens bij aan de doelstelling van het wetsvoorstel? Brengt deze nadere specificering die volgens de regering nodig is voor de nieuwe leidingen, naar verwachting additionele kosten met zich mee, zo vragen de leden van de ChristenUnie-fractie.

In artikel 12 wordt een uitzonderingspositie gecreëerd voor gevallen waar het verzoek of de melding betrekking heeft op grond die in beheer is bij de Minister van Defensie. De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen de regering of met dit artikel wordt voorkomen dat in alle gevallen waarin sprake is van geheime kabels en leidingen er geen informatie prijsgegeven hoeft te worden. Of, zo vragen deze leden, moeten er meerdere uitzonderingsposities gecreëerd worden?

In artikel 15 wordt gesteld dat indien de ligging van een net afwijkt van de ligginggegevens die aan de grondroerder zijn verstrekt, dit onverwijld gemeld moet worden bij de Dienst. Wanneer is er volgens de regering sprake van «afwijken van de ligginggegevens», zo vragen de leden van de ChristenUnie-fractie?

1.4. Geautomatiseerd systeem

De leden van de fractie van het CDA uiten hun zorgen over de tijdige totstandkoming van het geautomatiseerde systeem, dat bij het onderhavige wetsvoorstel hoort. Op welke termijn denkt de regering dit systeem gereed te hebben? Welke voorzorgsmaatregelen worden er genomen om fouten ten gevolge van de implementatie van een nieuw computersysteem te voorkomen?

Kan de regering bevestigen dat de registratie permanent online zal staan, zo vragen de leden van de SP-fractie?

1.5. Nadere regelgeving

In de artikelen 19 en 20 van het wetsvoorstel wordt geregeld welke onderwerpen bij of krachtens AMvB geregeld kunnen worden. Kan worden aangegeven, zo vragen de leden van de CDA-fractie, welke onderwerpen de regering geschikt acht voor (sub-)delegatie?

In dit wetsvoorstel worden een aantal kritische begrippen en procedures niet nader uitgewerkt. Termen als «zorgvuldig graven» (art. 2), «vorm en inhoud van te verstrekken gegevens» (art. 10), «net met gevaarlijke inhoud» (art.13), «net met een grote waarde» (art. 13), «voorzorgsmaatregelen» (art. 13) en «afwijkende ligging» (art. 15). Het wetsvoorstel geeft in artikel 19 en 20 aan dat deze invulling kan geschieden bij krachtens algemene maatregelen van bestuur, indien de regering dit nodig acht. Kan de regering toezeggen dat zij controle houdt op de nadere invulling van de genoemde begrippen, zo vragen de leden van de VVD-fractie ? Kan nu al worden aangegeven of de regering komt met de Algemene Maatregel van Bestuur en zo ja, welke zaken de regering hierin wil regelen?

Welke onderwerpen kunnen of zullen eventueel bij ministeriële regeling worden geregeld, zo vragen de leden van de SP-fractie?

1.6. Toezicht

Waarom is het voor de grondroerder niet verplicht om melding te maken indien hij schade veroorzaakt of constateert bij graafwerkzaamheden, zo vragen de leden van de PvdA-fractie?

Toezicht op de uitvoering van het informatiesysteem voor ondergrondse netten is voorzien door het Agentschap voor Telecom. Is inzichtelijk te maken of het toezicht bij dit agentschap in goede handen is, zo vragen de leden van de VVD-fractie? Ligt het niet voor de hand de VROM-inspectie hier mee te belasten, omdat er een sterke link is voor wat betreft de bescherming van buisleidingen met de ruimtelijke ordening en dit beter aansluit bij de aanbevelingen van de commissie Enthoven? Daarnaast zou beter uitvoering kunnen worden gegeven aan de motie-Aptroot met betrekking tot de bundeling van inspectiediensten.

Kan de regering toelichten op welke wijze het Agentschap Telecom invulling zal gaan geven aan zijn nieuwe toezichthoudende taak? Waarom is niet gekozen voor een wettelijke verplichting tot het melden van graafschade aan de netbeheerder, zo vragen de leden van de SP-fractie?

Is de regering van mening dat het goed zou zijn als het kadaster een sanctie op kan leggen voor het geval een nutsbedrijf niet reageert op de navraag van het kadaster van wie een onbekende kabel of leiding is, wanneer het achteraf toch een leiding van het betreffende bedrijf blijkt te zijn, zo vragen de leden van de SP-fractie?

De voorzitter van de commissie,
De Haan

De griffier van de commissie,
Tielens-Tripels